

**Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok:
wsparcie dla nauczycieli sześciolatków**

Jak organizować społeczne środowisko uczenia się dzieci w klasie I?

Ewa Lemańska-Lewandowska

Instytut Pedagogiki

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

**Uczelnie
dla szkół**

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok:
wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

Główne myśli

- 🗨️ **zmiana rzeczywistości (nie tylko) społecznej**
➔ **do życia w jakiej przyszłości ma przygotować szkoła?**
- 🗨️ **zmiana sposobu myślenia o relacjach edukacyjnych i uczeniu się w szkole**
➔ **jak zmieniają się relacje uczniów i nauczycieli?**
- 🗨️ **klasa jako grupa i wspólnota dydaktyczna**
➔ **jak organizować uczenie się w kontekście społecznym?**

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok: wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

Przeszłość – Teraźniejszość – Przyszłość

W jakim świecie dorastali dorośli?

Jaka była przeszłość?

- ➔ **stabilność**
- ➔ **przewidywalność**
- ➔ **jednoznaczność**
- ➔ **stałe wzorce / autorytety**
- ➔ **świat był dalszy / nieznan**
- ➔ **bezpieczeństwo**
- ➔ **ograniczona liczba ofert / możliwości**

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok: wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

Jaka jest terażniejszość?

Jaki jest dzisiaj świat?

- wielowymiarowy
- niejednoznaczny
- niestabilny, płynny
- nie sprawdzają się utarte /
stare wzorce / sposoby myślenia
i działania
- zróżnicowany – wielokulturowy
- bliższy / mniejszy – mobilność,
nowoczesne media
- pełen możliwości / ofert →
wielość i różnorodność

Jakie są dzisiaj zagrożenia?

- ⇒ brak poczucia stabilizacji
- ⇒ brak poczucia bezpieczeństwa
- ⇒ brak autorytetów / wzorców
- ⇒ konflikty
- ⇒ wielość / chaos informacyjny
- ⇒ rywalizacyjny indywidualizm

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok:
wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

**. . . czyli jak
przygotować dziecko
do świata jutra?**

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok: wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

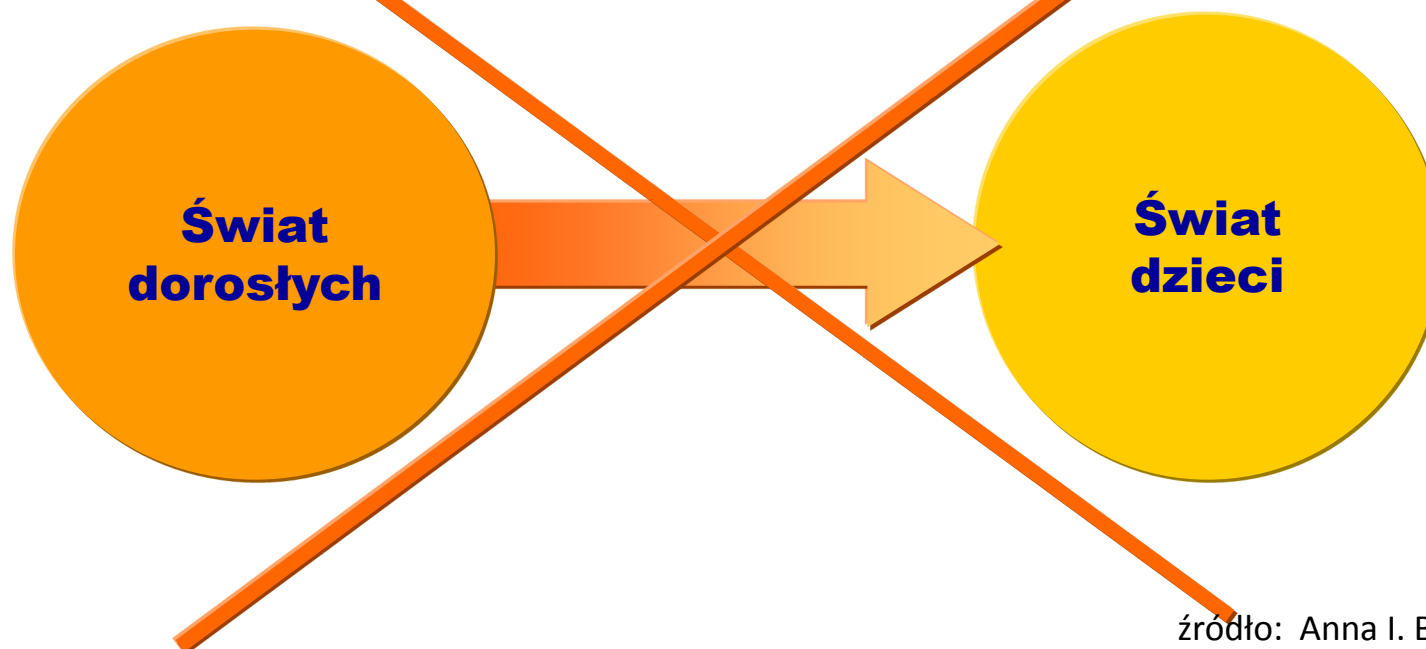
Jak organizować społeczne środowisko uczenia się, by przygotować dziecko do:

- poszukiwania w wielości
- podejmowania decyzji, dokonywania wyborów
- brania odpowiedzialności za swoje decyzje
- ponoszenia konsekwencji swoich zachowań, działań
- nabywania elastyczności w myśleniu i działaniu
- otwartości, gotowości do ciągłego uczenia się

- nawiązywania nowych kontaktów społecznych
- podejmowania współpracy
- życia w wieloznacznym kontekście, nie tylko społecznym
- odnajdywania się w sytuacji niejednoznaczności
- odnajdywania się w sytuacji konfliktu
- rozwiązywania konfliktów

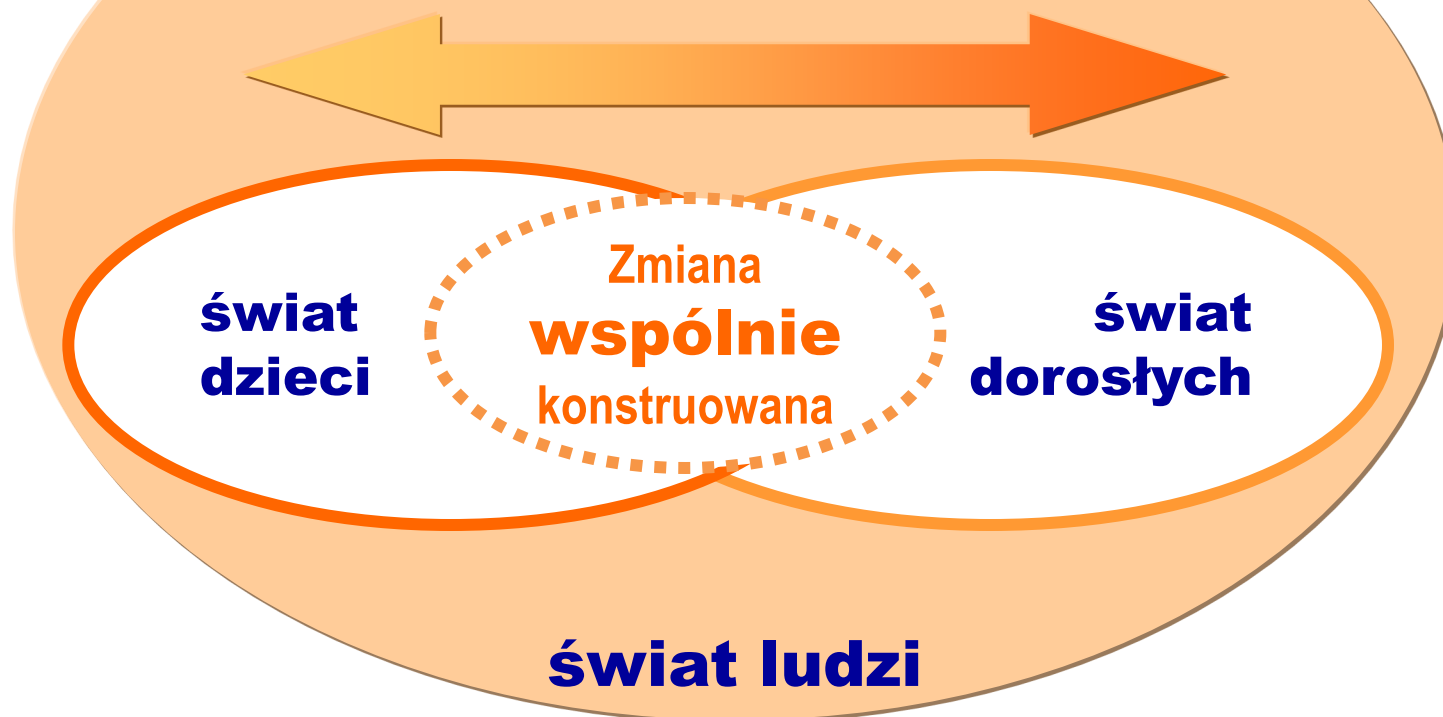
Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok:
wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

Jak **nie** myśleć dzisiaj o relacjach edukacyjnych?

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok:
wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

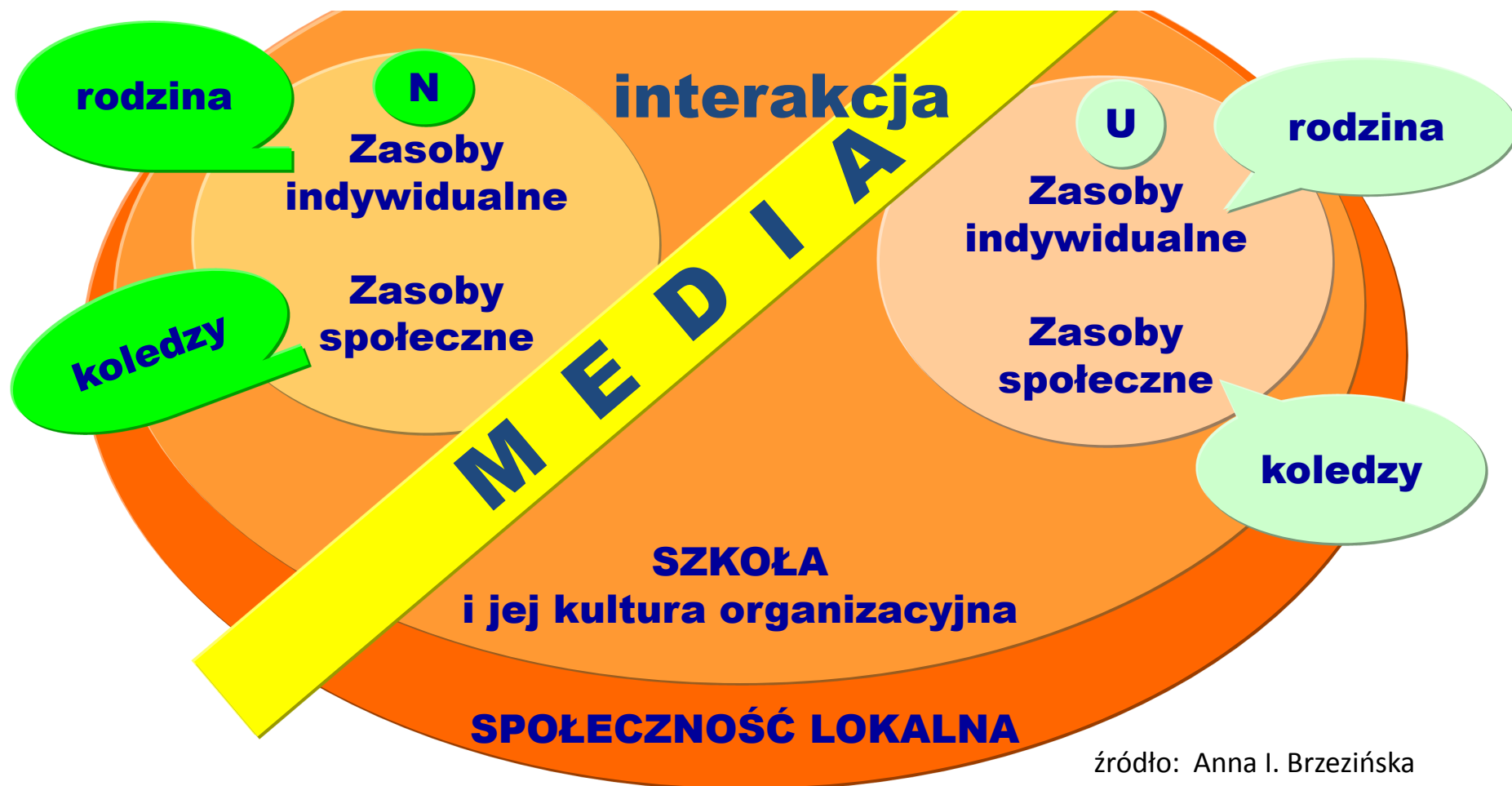
Jak myśleć o relacjach:

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok:
wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

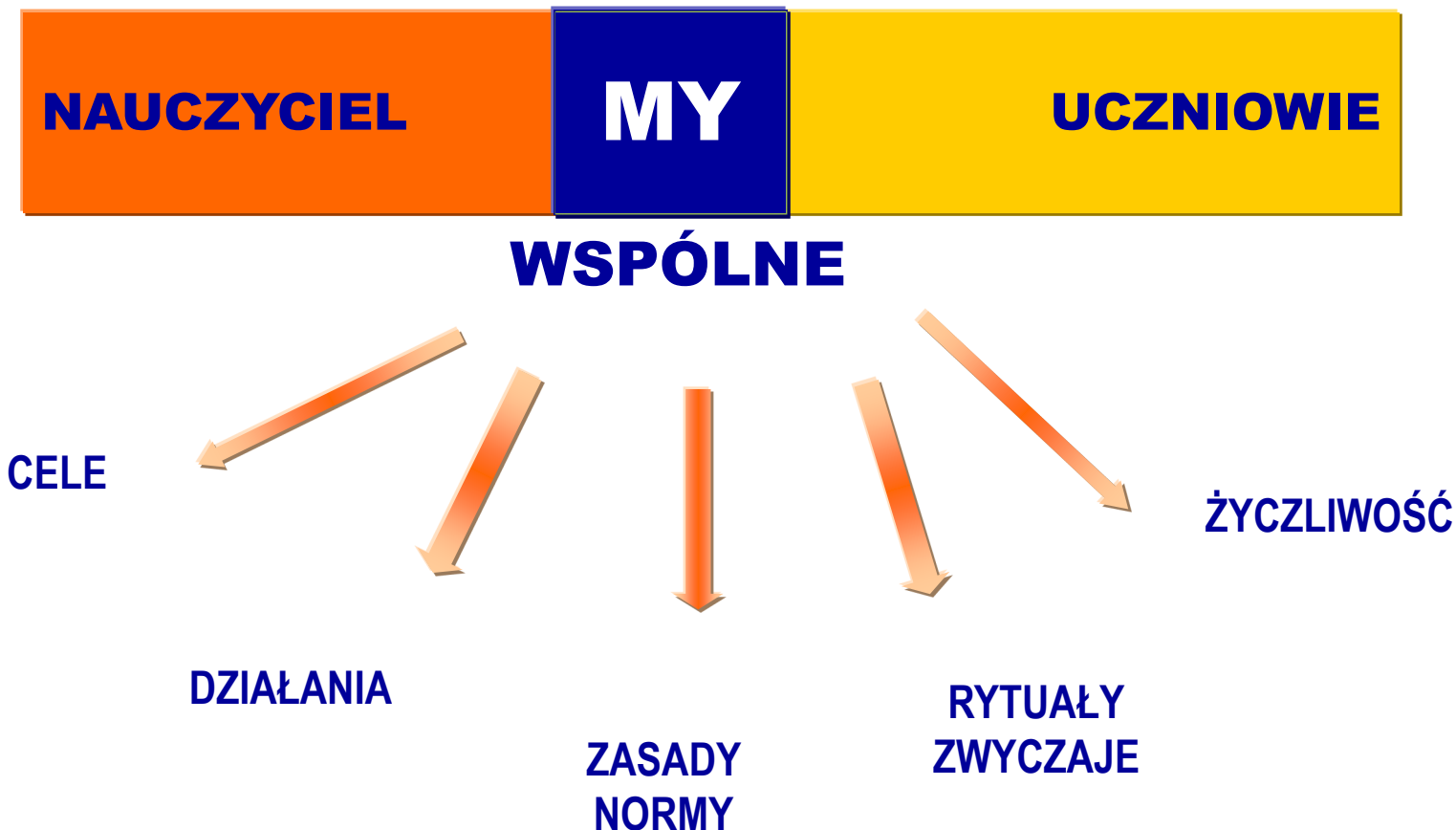
Pola oddziaływań nauczyciela

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok:
wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

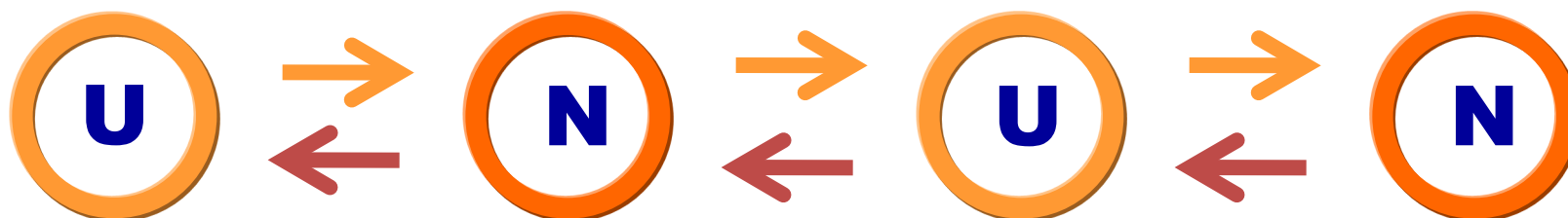

Klasa jako wspólnota dydaktyczna

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok:
wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

Na czym polega uczenie się uwzględniające kontekst społeczny?

- potrzeby
- możliwości
- zasoby
- ograniczenia

- diagnozuje
- projektuje
- organizuje środowisko i proces uczenia się

- działanie
- mowa wewnętrzna
- dorosły jest zapraszany do działania

- „odbija w lustrze” działania ucznia

B U D O W A N I E U K Ł A D U U C Z E N I A S I Ę

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok: wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

PROCES UCZENIA SIĘ JAKO PROCES SPOŁECZNY

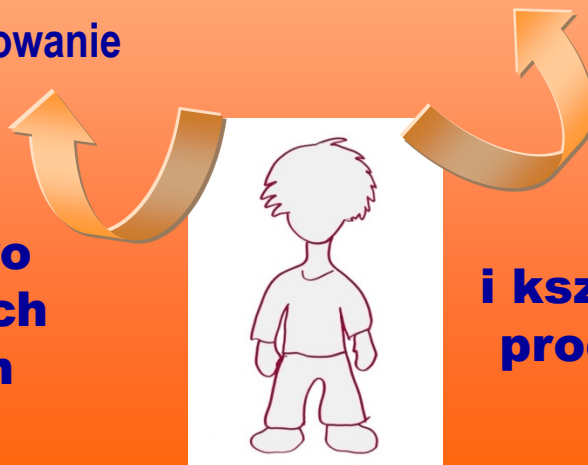
K
U
L
T
U
R
A

- rozmawianie
słuchanie
- informowanie
wyjaśnianie
- testowanie hipotez
przewidywanie
- ocenianie
łączenie i planowanie

DZIECKO-UCZEŃ:

- społecznie dziedziczy „wiedzę lokalną”
- uczy się uczenia
- uczy się wnioskowania
- uczy się regulowania własnych czynności

**Uczestnictwo
w interakcjach
społecznych**

**Gromadzenie
doświadczeń
i kształtowanie własnych
procesów rozumowania
i uczenia się**

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok:
wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

Co sprzyja rozwijaniu społecznego kontekstu uczenia się?

- Uwzględnianie i wykorzystywanie „naturalnych” **zasobów społeczno-kulturowych** otoczenia, w którym funkcjonuje szkoła
- Tworzenie klasy jako **grupy** / **wspólnoty** dydaktycznej
→ tworzenie **klimatu** klasy
- „**Aranżowanie**” zamiast bezpośredniego przekazu
- Dawanie różnorodnych **okazji** do kontaktów społecznych i wypróbowywania strategii uczenia się

Kto wymyślił, że wolno chodzić tylko po drogach?

Oczywiście dorośli.

[Poradnik wiedzy
o dziecku i nastolatku:](#)

[www.eduentuzjasci.pl/
dziecko-nastolatek](http://www.eduentuzjasci.pl/dziecko-nastolatek)